

at vi vare 14^{1/2}, men vi bleve dog i Almindelighed kaldte „de 15“. Jeg skal senere komme ind paa en Omtale af Reformpartiets Virksomhed som Regeringsparti. Her ønsker jeg kun at sige, at den Del af Reformpartiet, de saakaldte Bergianere, som havde været mest ivrige og mest hensynsløse til at bekæmpe Princippet de hemmelige Underhandlinger, vare de første til at praktisere det samme Princip indenfor Reformpartiet, da dette blev dannet. De stillede som Betingelse, at de vilde have Lov til at holde deres egne Møder og træffe deres egne Bestemmelser indenfor Partiet, stillede med andre Ord Fordring om at blive en Klike indenfor Partiet. Det er ganske naturligt, at et saadant Forhold maa virke uheldigt i Længden. Naar det ikke blev paataalt alvorligt af os andre, som jo vare det langt overvejende Flertal i Partiet, saa var det, fordi vi stolede paa de Herrer som gode og loyale Partifæller. Vi mente ikke, at de vilde benytte den Ret, som efter vor Mening blot var forlangt som noget rent foreløbigt, saa længe indtil de lærte os andre lidt nøjere at kende, mente, at de blot vilde forbeholde sig denne Ret som en ren Formalitet, men at den i Virkeligheden slet ikke vilde blive benyttet. Naar vi holdt Møder i Reformpartiet, sad disse Folk mellem os. Vi betragtede dem som gode Kammerater og anede ikke, at de ved vigtige Afgørelser i Forvejen havde holdt Møde og bestemt, hvordan der skulde tales og stemmes i Partiets samlede Møde.

Naar vi nu bagefter se paa det Forhold, bliver det forstaaeligt, hvorledes det kunde lykkes det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) først i Reformpartiet og senere ude i Befolkningen at naa en Popularitet og en Magt, som efter min Mening hverken hans Intelligens eller hans Arbejdsdygtighed eller hans Uddannelse — disse Egenskaber hos det ærede Medlem for øvrigt ufortalt — berettigede ham til. Jeg skal ikke dvæle udførligt ved det, der skete, da Venstre havde overtaget Styret i 1901, hvordan det lykkedes det ærede Medlem netop ved dette Bergianske Klikesammenhold at undertrykke al anden Indflydelse indenfor Reformpartiet fra de andre Retningers Side. Vi vide, hvordan han først fjernede den saakaldte Hørupske Retning — det var den Gang han, som det hed, huggede den røde Hale af. Det var i Virkeligheden for alle, der ville og kunne dømme uhildet, en brutal Udsmidning, men det ærede Medlem og hans Folk havde den Dristighed allige-

vel ude i Befolkningen at give det Udseende af, at de Folk, der vare udvandrede af Partiet, kun vare gaaede ud, fordi der var en enkelt eller visse Personer, som ikke vare komne med i Ministeriet i 1904.

Det Bergske Parti, som jeg har tilladt mig at kalde en politisk Klike, har altid ønsket at pynte sig med at være et Bondeparti — der er nu sikkert andre, der maa-ske ville kalde det et Bondefangerparti. Men enten man vælger den ene eller den anden af disse Betegnelser, er det i hvert Fald for mig klart, at man paa det Tidspunkt ikke kunde undvære den Tillid, som der blandt danske Bønder knyttedes til Navne som Vilhelm Lassen, Alberti og Ole Hansen. Da Vilhelm Lassen døde, lod det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) sig ved Enken højtideligt og offentlig tiltestamentere al den Bondetillid, som den afdøde havde siddet inde med. Vi vide, hvordan det ærede Medlem skilte sig af med Alberti og Ole Hansen. De kunde jo ikke saadan smides ud, som man havde gjort med de Radikale, for de maatte nemlig først aflevere den Bondetillid, som ogsaa de vare i Besiddelse af, og derfor bleve de behandlede paa en pænere Maade, de bleve ikke alene afskedigede i Naade og med Pension, som det hedder, men de fik ekstra store Æresbevisninger og rigeligt med Penge, da de gik af. Den Agitation, der paa den Tid udfoldedes mod Alberti, tror jeg egentlig ikke kom det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) saadan helt ubelejligt. Jeg har paa Fornemmelsen, at han i Virkeligheden ikke havde noget imod den Gang paa en pæn Maade at skille sig af med disse to Ministre, Alberti og Ole Hansen. Ikke fordi han troede, at Alberti var en Kæltring, men fordi de to Ministre havde den Skavank, at de ikke hørte til den rigtig ægte bergianske Klike.

Hvordan har nu det ærede Medlem behandlet det forhandlende Venstre? Det var egentlig det, jeg begyndte med. Han har først slaet dem ned ved Valgene, slaet dem ned ved en hensynsløs og voldsom, og kunde jeg sige, en ikke altid helt fin Agitation, og efter at han havde slaet dem ned, var det første han gjorde, at optage netop samme Politik, den samme Taktik, som han havde bebrejdet det forhandlende Venstre. Om han ogsaa har haft det samme Motiv som det, han beskyldte det forhandlende Venstre for, skal jeg selvfølgelig ikke udtale mig om. Under alt det, synes det, som om de Moderate have ladet sig fuldstændig kujonere,